

Analýzy a expertné stanoviská k aktuálnemu stavu prístupnosti, potrieb zabezpečenia prístupnosti a návrhy riešení zabezpečenia prístupnosti

Autor:

- Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
- mesto Nitra

názov výstupu: ANALÝZY A EXPERTNÉ STANOVISKA K AKTUÁLNEMU STAVU PRÍSTUPNOSTI,
POTRIEB ZABEZPEČENIA PRÍSTUPNOSTI A NÁVRHY RIEŠENÍ ZABEZPEČENIA PRÍSTUPNOSTI
(Záver z pracovných skupín)

zadávateľ: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti,

národný projekt: PODPORA PARTNERSTVA A DIALÓGU V OBLASTI, PARTICIPATÍVNEJ TVORBY
VEREJNÝCH POLITÍK

ITMS kód projektu: 314011M298

operačný program: OP Efektívna verejná správa

zdroj financovania: Európsky sociálny fond

obdobie vyhotovenia/spracovania: jún 2019

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
(zadávatel')

Mesto Nitra
a
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

**ANALÝZY A EXPERTNÉ STANOVISKA K AKTUÁLNEMU STAVU
PRÍSTUPNOSTI, POTRIEB ZABEZPEČENIA PRÍSTUPNOSTI A NÁVRHY
RIEŠENÍ ZABEZPEČENIA PRÍSTUPNOSTI**
(Záver z pracovných skupín)

Autor: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, mesto Nitra

Názov národného projektu: *Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík*

Predložené dňa: Jún 2019

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
(zadávateľ)

**ANALÝZY A EXPERTNÉ STANOVISKA K AKTUÁLNEMU STAVU
PRÍSTUPNOSTI, POTRIEB ZABEZPEČENIA PRÍSTUPNOSTI A NÁVRHY
RIEŠENÍ ZABEZPEČENIA PRÍSTUPNOSTI**

(Záver z pracovných skupín)

Autor: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, mesto Nitra

Názov národného projektu: Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík

ITMS: 314011M298

Operačný program: OP Efektívna verejná správa

Zdroj financovania: Tento materiál je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Autor súhlasí so zaradením obsahu výstupu do znalostnej elektronickej databázy ÚSV ROS

Vyhotovené dňa: Jún 2019

Autori: Ajdariová Petra (ÚNSS Bratislava)
Hajduková Michaela (ÚNSS Bratislava)
Hóková Timea (ÚNSS Bratislava)
Hrozenská Martina (Mesto Nitra)
Korček Pavol (ÚNSS Bratislava)
Lehocká Irena (Mesto Nitra)
Mamojka Branislav (ÚNSS Bratislava)
Měchura Milan (ÚNSS Bratislava)
Šimová Naďa (Mesto Nitra)
Teplický Peter (ÚNSS Bratislava)

Európska únia
Európsky sociálny fond

Úrad splnomocnenca vlády SR
pre rozvoj občianskej spoločnosti

Stratégia mesta Nitra pre všetkých,
Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska,
Sekulská 672/1, 841 04 Bratislava
mesto Nitra,
Štefániková trieda 60, 950 06 Nitra
Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
Cukrová 14, 820 05 Bratislava
2019

Zadanie

Mesto Nitra a Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska sa v lete 2017 pripojilo do realizácie pilotnej schémy participatívnej tvorby verejných politík, ktorá je jedným z pilierov národného projektu Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ÚSV ROS) s názvom: Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík. Pilotnú schému tvorí 12 pilotných projektov, testujúcich nové modely zapájania verejnosti do tvorby verejných politík na štyroch úrovniach verejnej správy:

- úroveň miestnej územnej samosprávy,
- úroveň regionálnej územnej samosprávy,
- mikroregionálna úroveň
- národná úroveň (štátna správa).

Pilotný projekt: Návrh stratégie zabezpečenia prístupnosti pre všetkých

Cieľom projektu je vytvoriť stratégiu s účasťou dotknutých skupín, ktorá zabezpečí komplexnú prístupnosť mesta v previazaní na zastavené územie, verejné priestranstvá, dopravu, občiansku vybavenosť, či informácie a komunikáciu s mestom. Problematika bezbariérovosti zahŕňa prístup k oficiálnym informáciám mestských úradov, poskytovanie informačného servisu v oblasti umenia, kultúry, zábavy, športu, poskytovanie podporných technológií a zdrojov vo verejných knižniciach, klientskych centrách a mnohé iné oblasti. Mestá mnohokrát tie služby zabezpečujú na úrovni izolovaných opatrení, čo znižuje ich účinnosť. Na príprave stratégie zabezpečenia prístupnosti pre všetkých je nevyhnutné pracovať s verejnosťou a relevantnými skupinami populácie v meste tak, aby nastavené opatrenia a riešenia boli vytvárané komplexne ako jeden bezbariérový systém. Zámerom je práve v spolupráci s verejnosťou a dotknutými skupinami hľadať efektívne bezbariérové riešenia s cieľom dostupnosti rovnakej kvality života v meste pre všetkých.

Aktivity projektu budú pozostávať z analýzy existujúcej situácie v oblasti prístupnosti mesta Nitra. Potrebný bude zber návrhov prístupnosti vybraných objektov v meste, z ktorej bude vyplývať Návrh stratégie prístupnosti mesta Nitra. Všetky aktivity budú uskutočňované v spolupráci s naším hlavným partnerom Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska.

Hlavné výstupy

- Návrh stratégie zabezpečenia prístupnosti pre všetkých
- analýzy a expertné stanoviska k aktuálnemu stavu prístupnosti, potrieb zabezpečenia prístupnosti a návrhy riešení zabezpečenia prístupnosti.

Kontaktné osoby:

- Mesto Nitra:
 - o Doc. PhDr. Martina Hrozenská, PhD.: martina.hrozenska@msunitra.sk, 037/650 2 218
 - o Mgr. Irena Lehocká, PhD.: irena.lehocka@msunitra.sk, 037/650 2 218
- Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska:
 - o Tatiana Winterová: tatiana.winterova@unss.sk, 0905 936 974
 - o Michaela Hajduková: hajdukova@unss.sk, 0905 361 840
 - o Pavol Korček: pavol.korcek@unss.sk, 0911 469 650

Opis Národného projektu Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík

Pilotná schéma participatívnej tvorby verejných politík

Pilotná schéma participatívnej tvorby verejných politík predstavuje praktickú časť projektu. Zastrešuje dvanásť pilotných projektov, ktoré testujú rôzne participačné scenáre a nástroje zapojenia verejnosti do tvorby verejných politík na 4 úrovniach (národná, regionálna, mikroregionálna, lokálna). Zameranie verejných politík predstavuje témy ako sociálna inklúzia, otvorené dáta, udržateľná mobilita, deti a mládež, medziobecná spolupráca, využívanie verejných priestorov, odpadové hospodárstvo, environmentálna výchova a vzdelávanie. Projekty boli do pilotnej schémy vybrané na základe samostatnej výzvy k predkladaniu projektov ÚSV ROS, realizovanej v Novembri 2015. Na základe dvanástich memoránd o spolupráci medzi ÚSV ROS, konkrétnym subjektom verejnej správy (VS) a vybranou mimovládnu organizáciou, ktorá vznik projektu iniciovala, vznikne dvanásť verejných politík, pripravených na zavedenie do praxe.

Pilotná schéma je súčasne cenným zdrojom dát pre analytickú činnosť, ktorá predstavuje druhú časť projektu.

Analyticko-metodicko-legislatívna podpora zavádzania participatívnej tvorby verejných politík do praxe

Analyticko-metodicko-legislatívna podpora zavádzania participatívnej tvorby verejných politík do praxe predstavuje teoretickú časť projektu, ktorá je zameraná na analytickú, metodickú, legislatívnu činnosť. Na základe analytickej, metodickej a legislatívnej činnosti bude priebežne budovaná verejne elektronicky dostupná znalostná databáza. Výsledkom bude Analýza stavu a možností participácie v SR,

ako aj návrhy na legislatívne zmeny, zvyšujúce účasť verejnosti v procese prípravy, tvorby, implementácie, monitoringu a revízie verejných politík.

Budovanie kapacít v prostredí VS predstavuje samostatný blok činností. Jeho cieľom je identifikovať príčiny nedostatočnej aplikácie inovatívnych a participatívnych metód v praxi verejnej správy. Bude navrhnutý profil absolventa, architektúra a sylaby špecializovaného vzdelávacieho programu, ako aj metodiky pre nový vzdelávací program s názvom "Participatívna tvorba politík v prostredí verejnej správy". Súčasťou je pilotné testovanie programu vzdelávania na 3 skupinách účastníkov z prostredia VS (štátna správa, regionálna územná samospráva, regionálne združenia miest a obcí, miestna územná samospráva).

Abstrakt

Dokument analýz a expertných stanovísk k aktuálnemu stavu a návrhov riešení zabezpečenia prístupnosti na území mesta Nitra je sumarizáciou výstupov z troch pracovných skupín, ktoré sa zaoberali verejnými priestormi, oblasťou prístupnosti informácií a občianskej vybavenosti. Prílohou k analýzám a expertným stanoviskám sú aj výstupy z miniauditov.

Kľúčové slová: závery z pracovných skupín, mesto Nitra, prístupnosť pre všetkých, dizajn pre všetkých, informácie, mobilita, osoba so zdravotným postihnutím, sociálne služby, verejný priestor, bariéry, rovnaké príležitosti

Úvod

Tak ako moderné európske mestá aj mesto Nitra má cieľ nastaviť svoju politiku mesta tak, aby zlepšovalo prístupnosť pre osoby so špecifickými potrebami, a umožňovalo tak ich plnú účasť na živote spoločnosti. Politika mesta by mala zvyšovať kvalitu života obyvateľov bez ohľadu na vek, mobilitu či schopnosti tak, aby mali rovnaký prístup ku všetkým zdrojom a vymoženostiam mesta. Práve preto sa mesto Nitra v spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska rozhodli vypracovať Stratégiu zabezpečenia prístupnosti pre všetkých prostredníctvom participatívneho procesu.

Cieľom predkladaného dokumentu je predstaviť analýzy a expertné stanoviská k aktuálnemu stavu prístupnosti, potrieb zabezpečenia prístupnosti a návrhy riešení zabezpečenia prístupnosti, ktorý pomôže pri tvorbe Stratégie prístupnosti mesta Nitry pre všetkých.

Predkladaný dokument pozostáva zo štyroch častí. Prvá časť sa zaoberá metodológiou činnosti pracovných skupín v oblasti prístupnosti v meste Nitra. Druhá časť definuje závery pracovnej skupiny č. 1 – verejné priestory. Tretia časť je venovaná záverom pracovnej skupiny č. 2 – oblasť prístupnosti informácií. Štvrtá časť sa zaoberá závermi pracovnej skupiny č. 3 – občianska vybavenosť. Prílohami k dokumentu je vyhodnotenie miniauditov a vyhodnotenie auditov peších trás v Nitre.

Obsah

Metodológia činnosti pracovných skupín v oblasti prístupnosti v meste Nitra	15
Závery pracovnej skupiny PS1 – verejné priestory.....	20
Závery pracovnej skupiny PS2 – oblasť prístupnosti informácií	21
Závery pracovnej skupiny PS3 - občianska vybavenosť	23

Zoznam príloh

Príloha č. 1 – Vyhodnotenie miniauditov

Príloha č. 2 – Vyhodnotenie auditov peších trás v Nitre

Zoznam skratiek:

PS – pracovná skupina

MHD – mestská hromadná doprava

MsÚ – mestský úrad

ŤZP – ťažko zdravotné postihnutý

Metodológia činnosti pracovných skupín v oblasti prístupnosti v meste Nitra

Štyri cieľové oblasti

1. zastavané územie a verejné priestranstvá
2. doprava a súvisiaca infraštruktúra
3. informácie a komunikácia vrátane informačných a komunikačných technológií (IKT)
4. občianska vybavenosť a verejné služby

Tri pracovné skupiny:

PS1 – zastavané územie a verejné priestranstvá, doprava a súvisiaca infraštruktúra)

PS2 – informácie a komunikácia vrátane informačných a komunikačných technológií (IKT)

PS3 – občianska vybavenosť a verejné služby

Zloženie pracovných skupín

1. vedúci skupiny expert z ÚNSS
2. člen projektového tímu
3. pracovník MsÚ Nitra
4. poslanec mestského zastupiteľstva
5. pracovník relevantnej inštitúcie v meste
6. expert(i) za jednotlivé druhy zdravotného postihnutia

Náplň práce jednotlivých skupín

1. Identifikovať kompetenčný priestor, na ktorý má dosah priamo mestský úrad, ním zriadené inštitúcie a ďalšie inštitúcie s dosahom na územie inštitúcie a ďalšie inštitúcie s dosahom na územie mesta Nitra pri zabezpečovaní mesta Nitra pri zabezpečovaní a regulácii:
 - stavieb, úprav verejných priestorov, stavieb, úprav verejných priestorov, hromadnej dopravy a osobnej dopravy hromadnej dopravy a osobnej dopravy vrátane parkovania;
 - poskytovania informácií občanom a poskytovania informácií občanom a komunikácie verejnej správy s občanmi;
 - občianskej vybavenosti a služieb.
2. Zosumarizovať existujúce a dokumenty v oblasti prístupnosti.
3. Vytvoriť kritériá na hodnotenie kritériá prístupnosti za jednotlivé cieľové oblasti.
4. Zorganizovať participatívnu diskusiu (aj prostredníctvom informačných (aj prostredníctvom informačných kanálov mesta) s občanmi mesta v nadväznosti na činnosť pracovných skupín (web sídlo mesta, tlačové a skupín (web sídlo mesta, tlačové a audiovizuálne médiá, ...)).
5. Na základe štúdia existujúcich materiálov, výsledkov participatívnych stretnutí s občanmi, odborných skúseností členov pracovných skupín a prieskumu študentov SPŠS vypracovať závery stavu prístupnosti mesta v jednotlivých cieľových oblastiach:
 - na vytypovaných peších a dopravných trasách medzi významnými bodmi mesta z hľadiska potrieb pohybu obyvateľov a návštevníkov mesta obyvateľov a návštevníkov mesta
 - informačných systémov mesta a ďalších relevantných inštitúcií, tlačových a audiovizuálnych médií, komunikačných možností medzi obyvateľmi a verejnou správou atď.
 - občianskej vybavenosti a služieb.

6. Navrhnuť možnosti a priority zabezpečenia prístupnosti v jednotlivých cieľových oblastiach.
7. Pripraviť podrobný kontrolný zoznam opatrení na zabezpečenie prístupnosti v jednotlivých cieľových oblastiach pre kompetentné úrady, inštitúcie, stavebné firmy, architektov a projektantov, firmy, architektov a projektantov, poskytovateľov služieb a iné podniky a subjekty vrátane privátnych.
8. Zostaviť návrh stratégie prístupnosti mesta pre všetkých.
9. Propagovať stratégiu „prístupného mesta“ a iniciatívy na jej napĺňanie. Využiť na to predovšetkým záverečnú konferenciu projektu.

Frekvencia stretnutí jednotlivých PS

Spoločné stretnutia všetkých skupín

1. spoločné stretnutie Spoločné stretnutie —15. marec 2018
2. spoločné stretnutie Spoločné stretnutie —18. 18. —27. jún 2018
3. spoločné stretnutie Spoločné stretnutie —december 2018

Stretnutia jednotlivých skupín

1. stretnutie: 3. 3. —15. apríl 2018
2. stretnutie: 14. 14. —24. máj 2018
3. stretnutie: október 2018

Participatívne stretnutie s občanmi:

10. – 14. september 2018

Stretnutia v chronologickom poradí a ich obsah

Stretnutie jednotlivých skupín 3. – 15. apríl 2018

1. Identifikovať kompetenčný priestor, na ktorý má dosah priamo Mestský úrad, ním zriadené inštitúcie a ďalšie inštitúcie s dosahom na územie mesta Nitra pri zabezpečovaní a regulácii:

1.1. stavieb, úprav verejných priestorov, hromadnej dopravy a osobnej dopravy vrátane parkovania;

1.2. poskytovania informácií občanom a komunikácie verejnej správy s občanmi;

1.3. občianskej vybavenosti a služieb.

2. Zosumarizovať existujúce relevantné štandardy, predpisy a dokumenty v oblasti prístupnosti.

Stretnutie jednotlivých skupín 14. – 24. máj 2018

3. Vytvoriť kritériá na hodnotenie prístupnosti za kritériá na hodnotenie prístupnosti za jednotlivé cieľové oblasti.

Spoločné stretnutie 18. – 27. jún 2018

4. Zorganizovať participatívnu diskusiu (aj prostredníctvom informačných kanálov mesta) s občanmi mesta v nadväznosti na činnosť pracovných skupín (web sídlo mesta, tlačové a pracovných skupín – naplánovanie a načasovanie na september

Participatívne stretnutie s občanmi: 10. – 14. september 2018

Stretnutie jednotlivých skupín – október 2018

5. Na základe štúdia existujúcich materiálov, výsledkov participatívnych stretnutí s občanmi, odborných skúseností členov pracovných a prieskumu študentov

SPŠS vypracovať závery stavu prístupnosti mesta v jednotlivých cieľových oblastiach:

- na vytypovaných peších a dopravných trasách medzi významnými bodmi mesta z hľadiska potrieb pohybu obyvateľov a návštevníkov mesta
 - informačných systémov mesta a ďalších relevantných inštitúcií, tlačových a audiovizuálnych médií, komunikačných možností medzi obyvateľmi a verejnou správou atď.,
 - občianskej vybavenosti a služieb.
7. Navrhnuť možnosti a priority zabezpečenia prístupnosti v jednotlivých cieľových oblastiach.
 8. Pripraviť podrobný kontrolný zoznam opatrení na zabezpečenie prístupnosti v jednotlivých cieľových oblastiach pre kompetentné úrady, inštitúcie, stavebné firmy, architektov a projektantov, poskytovateľov služieb a iné podniky a subjekty vrátane súkromných.

Spoločné stretnutie – december 2018

9. Zostaviť návrh Stratégie prístupnosti mesta návrh pre všetkých.

Záverečná konferencia – druhý štvrťrok 2019

10. Propagovať stratégiu „prístupného mesta“ a iniciatívy na jej napĺňanie. Využiť na to predovšetkým záverečnú konferenciu projektu.

Závery pracovnej skupiny PS1 – verejné priestory

Závery pre verejné priestory

- systematické budovanie bezbariérových trás
- vytvoriť jednoduchý a efektívny systém odstraňovania menších bariér
- budovanie bezbariérových verejných toaliet
- dizajn manuál verejných priestranstiev

Závery pre dopravu

- pasportizácia vyhradených parkovacích miest (Národnému projektu „eInklúzia prostredníctvom komplexného elektronického riešenia problematiky parkovania ťažko zdravotne postihnutých)
- na základe výsledkov pasportizácie dobudovať a upraviť počty a parametre vyhradených parkovacích miest v zmysle platnej legislatívy
- budovať vozový park tak, aby všetky vozidlá boli bezbariérové
- systematické budovanie bezbariérových zastávok
- systematická kontrola parkovania automobilov v blízkosti zastávok MHD – polícia/mestská polícia

Závery pracovnej skupiny PS2 – oblasť prístupnosti informácií

V rámci pracovnej skupiny sa:

- Identifikoval kompetenčný priestor
- Identifikoval legislatívu zastrešujúcu prístupnosť informácií
- Zosumarizovali existujúce štandardy, predpisy a dokumenty v oblasti prístupnosti

Spolupracovalo sa na:

- Vytvorení podkladov pre hodnotenie prístupnosti v rámci miniauditov
- Príprave online dotazníka pre občanov mesta Nitra
- Príprave participatívneho stretnutia s občanmi mesta Nitra
- Príprave hodnotiacich kritérií na hodnotenie prístupnosti webstránok, elektronických dokumentov, tlačенých dokumentov

Vytvorili sa návody na sprístupnenie nasledujúcich informačných kanálov:

- Verejné zhromaždenia zástupcov mesta s občanmi
- Internetové prezentácie, a komunikácia, mobilné aplikácie, newsletter
- Komunikácia prostredníctvom printových (tlačенých) médií, Komunikácia prostredníctvom tlačенých informačných materiálov mesta
- Komunikácia prostredníctvom elektronických médií (TV, Rozhlas)
- Komunikácia prostredníctvom SMS správ a správ v chatovacej aplikácii
- Elektronické dokumenty (súbory PDF, Word)
- Informačné tabule, Infopanely, Stípič v betónovej päťke – navigácia, Informácie na mestskom mobiliári, Plagátové skruže, Interiérová navigácia, Piktogramy pamiatok

Stanovili sa nasledovné odporúčania pre prax v oblasti prístupnosti a komunikácie

- **Koordinátor** v oblasti prístupnosti
- **Spolupráca** v oblasti prístupnosti s organizáciami ľudí so zdravotným postihnutím
- **Zmena myslenia** – prístupnosť informácií je jednou zo základných podmienok komunikácie s občanmi

Záverý pracovnej skupiny PS3 - občianska vybavenosť

Členovia pracovnej skupiny:

- Ajdariová Petra, MsÚ Nitra- poslankyňa
- Ballonová Jarmila, UPSVR Nitra
- Hóková Tímea, ÚNSS
- Hrozenská Martina, MsÚ Nitra
- Měchura Milan, ÚNSS
- Morávková Silvia, UKF
- Šimová Naďa, MsÚ Nitra
- Zbranek Josef, ÚNSS
- Stejskalová Anna, SZTP Nitra
- Šmehílová Anna, MsÚ Nitra- poslankyňa

Zhrnutie aktivít:

- Uskutočnené tri samostatné stretnutia pracovnej skupiny: 13. 4., 22. 5. A 9.10.2018.

Riešené témy:

- Kompetenčný rámec mesta Nitra – na aké inštitúcie má mesto dosah
- Existujúce štandardy a predpisy (napr. Akčný plán mesta Nitra)
- Zadefinovanie občianskej vybavenosti – ide o siete inštitúcií (zdravotnícke zariadenia, vzdelávacie inštitúcie, obchody...); pri uvažovaní o prístupnosti občianskej vybavenosti je potrebné mať na pamäti to, že nejde len o odstraňovanie fyzických bariér v rámci budov, ale rovnako dôležitá je

i komunikácia s klientom/zákazníkom so zdravotným postihnutím či iným znevýhodnením (senior, turista) v rámci poskytovaní služieb.

Výstupy stretnutí:

- Pripravené návrhy tém pre participatívne diskusie s občanmi so zdravotným postihnutím,
- Zrealizované diskusie: občania so zrakovým a s telesným postihnutím, všetci občania mesta Nitra (september 2018),
- Pripravený všeobecný dotazník pre osoby so ZP,
- Pripravená anketa pre materské centrá (spracované výstupy),
- Pripravené kritériá pre hodnotenie prístupnosti z hľadiska komunikácie – zameranie na všeobecné kritériá a následne na špecifiká komunikácie s ľuďmi s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia,
- Pripravený scenár mini-auditov na mapovanie prístupnosti vybraných inštitúcií (lekáreň, ÚPSVAER, TIC) a realizácia mini-auditov so zapojením expertov i samotných občanov so zdravotným postihnutím (sluchovým, zrakovým, mentálnym, telesným),
- Spolupráca na príprave stratégie prístupnosti mesta Nitra pre všetkých.

Hlavné závery a odporúčania pracovnej skupiny:

- Občiansku vybavenosť nemôžeme chápať len ako budovy s prípadnými fyzickými bariérami. Rovnako dôležité je zameriavať sa na komunikáciu zo strany siete inštitúcií, ktoré poskytujú služby priamo občanom – vrátane ľudí so zdravotným postihnutím či iným znevýhodnením.
- Potrebne je pamätať na rôznorodosť klientov/zákazníkov – môžu byť medzi nimi aj osoby so zdravotným postihnutím, seniori či turisti alebo cudzinci.
- Kľúčové je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie bariér (fyzických i komunikačných) so zapojením expertov i občanov so zdravotným postihnutím.

- Dôležité je klásť dôraz na pravidelnú osvetu a vzdelávanie klientských pracovníkov, ktorí pôsobia v inštitúciách občianskej vybavenosti. Ich vzdelávanie by sa malo týkať najmä komunikácie s osobami s rôznym druhom zdravotného postihnutia.
- V čo najväčšej miere zapájať občanov so zdravotným postihnutím a ich reprezentatívne organizácie – zväčša najlepšie vedia, akú formu pomoci v skutočnosti potrebujú.

Príloha č. 1

k Analýze a expertným stanoviskám k aktuálnemu stavu prístupnosti, potrieb zabezpečenia prístupnosti a návrhy riešení zabezpečenia prístupnosti

VYHODNOTENIE MINIAUDITOV

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
Mesto Nitra

Úvod

Sústredíme sa len na nedostatky (bariéry) z hľadiska osôb s mentálnym postihnutím (MP), so sluchovým postihnutím (SP), s telesným postihnutím (TP) a zrakovým postihnutím (ZP).

Vyhodnotenie mini auditov v nitrianskej Lekárni DAMI

Hodnotené boli tieto oblasti prístupnosti

1. Prístup k objektu (kritériá A):

Nerovnosti na chodníku (ZP a TP)

Úzke chodníky (TP)

Vyhradené parkovacie stojiská pre ZTP osoby nie sú označené symbolom prístupnosti (TP)

Na priechode pre chodcov chýbajú vyrovnávacie rampy (TP)

2. Vstup do objektu (kritériá B):

Vstup do objektu je bezbariérový.

3. Prístupnosť priestorov vo vnútri objektu (kritériá C):

Prevádzka lekárne je na prízemí, v objekte sa nachádza výťah.

V bezbariérovej záchodovej kabíne nie je k dispozícii tlačidlo na privolanie pomoci v prípade núdze (TP)

Otváranie dverí smerom von zo záchodovej kabíny nie je (TP)

Sklopné držadlá pri toailete nie sú (TP)

Zrkadlo v správnej výške nie je (TP)

Háky na zavesenie šatstva nie je (TP)

4. Prístupnosť informácií (kritériá D):

Štandardné reklamné letáky (ZP) [Poznámka: Nie je jasné, čo tým hodnotiteľ myslel]

5. Spôsob komunikácie pri vybavovaní záležitostí v danom objekte (kritériá E):

V lekárni sa nachádza niekoľko okienok, hodnotiteľ stál s bielou palicou a okienko sa uvoľnilo, nebol vyzvaný k prístupiu pracovníčkou, ale inou zákazníčkou. Na otázku položenú pracovníčke, či by ho bola oslovila aj ona, odpovedala že samozrejme. (ZP)

Pracovníčka sa striedavo obracala na spoluodnositeľa a odnositeľa, akoby si nebola istá, s kým má komunikovať (MP).

Záver

Za najzávažnejšie bariéry považujeme nedostatky v bezbariérovej záchodovej kabíne.

Vyhodnotenie mini auditov v nitrianskom Turistickom informačnom centre

Hodnotenú boli tieto oblasti prístupnosti

1. Prístup k objektu (kritériá A):

[Poznámka: Stejskalová uvádza „A.1 Objekt je bezbariérovo prístupný. (Pri pešom prístupe hodnotiť 50 metrový úsek od objektu).

Nie je, lebo sú tam 3 schody do objektu.“ Nie je jasné, kde sa 3 schody nachádzajú, na prístupovej trase (A), pred vchodom (B) alebo v objekte (C).]

Objekt sa nachádza na pešej zóne.

Priechod od zastávky MHD a od parkoviska pri pošte nie je zošíkmený (TP).

Trasa od zastávok MHD neobsahuje vodiace línie (ZP).

2. Vstup do objektu (kritériá B):

Vstup do objektu je bezbariérový na jednej úrovni vybavený automatickými posúvacími dverami s dostatočným priestorom pre vozíčkarov pred dverami.

Vstupné dvere sú presklené bez výstražného kontrastného pásu vo výške 140 – 160 cm (ZP).

3. Prístupnosť priestorov vo vnútri objektu (kritériá C):

Objekt je prízemný.

Priestor v zádverí je nedostatočný na manévrovanie s vozíkom (TP).

V priestore sú 3 schody bez zábradlia a rampy na ich prekonanie (TP).

Hrany schodov nie sú farebne vyznačené (ZP).

Informačný pult je príliš vysoký pre vozíčkarov a nachádza sa za tromi schodmi (TP).

Objekt nemá vlastné verejné toalety. Najbližšie spĺňajúce podmienky prístupnosti sú za poštou. O ich umiestnení bola podaná informácia (TP).

4. Prístupnosť informácií (kritériá D):

Informačné letáky a brožúry sú umiestnené príliš vysoko (TP).

Letáky a brožúry sa vyznačujú veľmi rozdielnou úrovňou plnenia kritérií „jasnej tlače“ pre slabozrakých. Používa sa lesklý papier. Parametre písma a grafickej úpravy a elektronická prístupnosť sú veľmi rozdielne od veľmi dobrej až po nevyhovujúcu (ZP).

5. Spôsob komunikácie pri vybavovaní záležitostí v danom objekte (kritériá E):

V prípade klientov s SP, TP a ZP bola komunikácia obojstranne uspokojivá a zo strany pracovníčky TIC iniciatívna a ústretová.

Pracovníčka TIC nevedela poskytnúť uspokojivé informácie o bezbariérovom ubytovaní a reštauráciách, poskytla len brožúru Nitra bez bariér (TP).

Vzhľadom na komunikačné špecifiká osoby s mentálnym postihnutím nebola komunikácia medzi ňou a pracovníčkou TIC dostatočne efektívna. Chýbal odbornejší prístup, ktorý by si však vyžadoval zaškolenie.

Záver

Za najzávažnejšiu bariéru v TIC považujeme 3 schody vo vnútornom priestore TIC.

Za užitočné považujeme aj zaškolenie personálu najmä v oblasti komunikácie s osobami s mentálnym postihnutím.

Vyhodnotenie mini auditov ÚPSVaR

Hodnotenú boli tieto oblasti prístupnosti

1. Prístup k objektu (kritériá A):

Neboli identifikované bariéry.

2. Vstup do objektu (kritériá B):

Kontrastné označenie zasklených dverí je v správnej výške, ale v nevyhovujúcej farbe – bordová, pre väčšinu slabozrakých neidentifikovateľná (ZP)

Hlavný vstup do objektu nie je bezbariérový. Bočný vstup je sprístupnený rampou, ktorá má nevyhovujúci sklon (TP)

Bočný vchod má dvoje plastových dverí a je bez automatického otvárania dverí, ktoré by bolo vhodnejšie. Vstup cez dvere na začiatku nájazdovej rampy nie je v rovine, dvere sa ťažko otvárajú a kľučka je dosť vysoko pre vozíčkara. Dvere sa otvárajú do vonka a vedľa dverí je umiestnený zvonček ťažko prístupný pre vozíčkara. Druhé dvere pri výstupe z betónovej rampy a vstupe do budovy sa ťažko otvárajú, kľučka je dosť vysoko pre vozíčkara (TP)

3. Prístupnosť priestorov vo vnútri objektu (kritériá C):

Objekt je viacpodlažný, v objekte sa nachádza výťah.

Držadlá na schodisku len na jednej strane (ZP)

Kontrastné označenie prvého a posledného schodu v ramene schodiska, je ale opotrebované (ZP)

V chodbových priestoroch sú prekážky – lavičky na sedenia na podlažiach odd. soc. vecí (ZP)

Dvere nie sú označené Braillovým písmom (ZP)

V bezbariérovej záchodovej kabíne nie je k dispozícii tlačidlo na privolanie pomoci v prípade núdze (TP)

Otváranie dverí smerom von zo záchodovej kabíny nie je (TP)

Zrkadlo v správnej výške nie je (TP)

Háky na zavesenie šatstva nie sú (TP)

Informačný pult je vysoko (TP)

4. Prístupnosť informácií (kritériá D):

Tlačené informácie sa vyznačujú veľmi rozdielnou úrovňou plnenia kritérií „jasnej tlače“ pre slabozrakých (ZP)

5. Spôsob komunikácie pri vybavovaní záležitostí v danom objekte (kritériá E):

Informátor/klientsky pracovník nie vždy komunikuje priamo s osobou so ZP (ZP)

Viacere komunikačné kritéria hodnotiteľ okomentoval “jedna skúsenosť je málo, prakticky žiadny ZP nejde na úrad bez asistenta“ (ZP)

Informátorka komunikovala s tlmočníkom a nie s osobou so SP, aj keď tlmočník, viackrát ukázal na SP, že sa chce niečo spýtať (SP)

Informátorka nemala nasmerovanú tvár k osobe so SP (SP)

Informátorka nekomunikovala iniciatívne a nepokúšala sa zistiť najvhodnejšiu formu pomoci – opaskovala, že je otvorené len jedno oddelenie v tomto čase (SP)

Klientska pracovníčka nekomunikovala priamo s osobou so SP, ale s tlmočníkom, ktorý sa obracal na osobu so SP a tlmočil jeho požiadavky (SP)

Klientska pracovníčka mala tvár nasmerovanú k tlmočníkovi (SP)

Klientska pracovníčka neudržiavala očný kontakt s osobou so SP (SP)

Komunikácia klientskej pracovníčky so spoluhodnotiteľom s MP prebiehala bez problémov. Dôležité je doplniť, že pracovníčka na Úrade pozná spoluhodnotiteľku dlhé roky a majú aj osobný vzťah. Vzhľadom na tento fakt nemožno výsledky auditu považovať za úplne objektívne (MP)

Príloha č. 2

**k Analýze a expertným stanoviskám
k aktuálnemu stavu prístupnosti, potrieb
zabezpečenia prístupnosti a návrhy riešení
zabezpečenia prístupnosti**

**VYHODNOTENIE AUDITOV PEŠÍCH TRÁS V
NITRE**

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
Mesto Nitra

TRASA 1 – ŽELEZNIČNÁ STANICA – GALÉRIA MLYNY

Úsek 1

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky (smetné nádoby, dopravné značky), ktoré znižujú jeho šírku.

Nad chodníkom sa nachádza prekážka zasahujúca do neho viac ako 200 mm.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

Chodník má zlý povrch.

Na priechode pre chodcov má vyrovnávaciu rampu medzi chodníkom a komunikáciou zlý sklon. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 2

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Chodník má zlý povrch.

Chodník má nesprávny pozdĺžny a priečny sklon.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky (smetné nádoby, dopravné značky), ktoré znižujú jeho šírku.

Nad chodníkom sa nachádza prekážka zasahujúca do neho viac ako 200 mm.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávaciu rampu. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 3

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky (smetné nádoby, dopravné značky), ktoré znižujú jeho šírku.

Nad chodníkom sa nachádza prekážka zasahujúca do neho viac ako 200 mm.

Na priechode pre chodcov je zlý povrch.

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávacía rampa. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 4

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky (smetné nádoby, dopravné značky), ktoré znižujú jeho šírku.

Nad chodníkom sa nachádza prekážka zasahujúca do neho viac ako 200 mm.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

TRASA 2 – NITRIANSKY HRAD – STANIČNÁ (AUTOBUSOVÁ STANICA)

Úsek 1

Chodník má nedostatočnú šírku.

Chodník má nesprávny pozdĺžny a priečny sklon.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky (autá, tabule), ktoré znižujú jeho šírku.

Úsek 2

Chodník má nedostatočnú šírku.

Chodník má nesprávny pozdĺžny a priečny sklon.

Chodník má zlý povrch.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávacía rampa. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 3

Chodník má zlý povrch.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

Úsek 4

Kanalizačné poklopy vyčnievajú nad povrch chodníka.

Úsek 5

Chodník má zlý povrch.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

Úsek 6

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

TRASA 3 – JURKOVIČOVA – DIVADLO ANDREJA BAGARA

Úsek 1

Chodník má zlý povrch.

Chodník má nesprávny pozdĺžny sklon.

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

Úsek 2

Chodník má zlý povrch.

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávací rampa. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

Úsek 3

Chodník má zlý povrch.

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávací rampa. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 4

Chodník má zlý povrch.

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Na niektorých úsekoch chýba chodník.

Na priechode pre chodcov má vyrovnávací rampa medzi chodníkom a komunikáciou zlý sklon. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 5

Chodník má zlý povrch.

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

Na priechode pre chodcov má vyrovnávaciu rampu medzi chodníkom a komunikáciou zlý sklon. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 6

Chodník má zlý povrch.

Chodník nie je zabezpečený dôsledne dodržanou vodiacou líniou.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

TRASA 4 – LÚČNA – FAKULTNÁ NEMOCNICA

Úsek 1

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávaciu rampu. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 2

Chodník má zlý povrch.

Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 3

Chodník má zlý povrch.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Úsek 4

Chodník má nedostatočnú šírku.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávací rampa. Na priechode chýba varovný pás.

Úsek 5

Chodník má nesprávny pozdĺžny sklon.

Na chodníku sa na niektorých miestach nachádzajú prekážky, ktoré znižujú jeho šírku.

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávací rampa. Na priechode chýba varovný a signálny pás.

Vjazd z komunikácie križujúci chodník nie je označený varovným pásom.

Úsek 6

Chodník má zlý povrch.

Na priechode pre chodcov chýba vyrovnávací rampa. Na priechode chýba varovný a signálny pás.